

İş Güvenliği Mühendisliği

Bedri TEKİN
Makina Mühendisi
MMO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi

2007 Yılı SSK İstatistikleri

İş Kazası Sayısı : 80602

İş kazaları sonucu ölüm sayısı : 1043

Sürekli iş göremezlik sayısı : 1956
(İş kazaları 1550, meslek hastalığı 406)

Meslek Hastalığı Sayısı : 1208

Meslek hastalıkları sonucu ölüm : 1

İş günü kaybı : 1.942.573
(Sürekli iş göremezlik ve ölüm hariç)

1475 sayılı İş Kanunu

İşçi Sağlığı ve İş güvenliği Kurulları Hakkında Tüzük

işyeri güvenlik şefi veya işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında görevli teknik bir kişi

İş Kanunu 82. madde

"Bu Kanuna göre sanayiden sayılan, devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işverenler, işyerinin iş güvenliği önlemlerinin sağlanması, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi hizmetlerini yürütmek üzere işyerindeki işçi sayısına, işyerinin niteliğine ve tehlikelilik derecesine göre bir veya daha fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle yükümlüdürler.

3123 sayılı Maden Kanunu

31. Madde,

Maden üretimi, bir maden mühendisi nezaretinde yapılır.

Maden mühendisinin daimî olarak istihdam edileceği işletme büyüklüğü ile istihdam usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İşletmede istihdam edilen maden mühendisi 4857 sayılı İş Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Yapı İşlerinde Sağlık Güvenlik Yönetmeliği

Hazırlık Koordinatörü: Projenin hazırlık aşamasında işveren veya proje sorumlusu tarafından sorumluluk verilen ve bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen sağlık ve güvenlikle ilgili görevleri yapan gerçek veya tüzel kişi,

Uygulama Koordinatörü: Projenin uygulanması aşamasında işveren veya proje sorumlusu tarafından sorumluluk verilen ve bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen sağlık ve güvenlikle ilgili görevleri yapan gerçek veya tüzel kişi,

İş Güvenliği İle Görevli Mühendis Veya Teknik Elemanların Görev, Yetki Ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

20 Ocak 2004 Tarih ve 25342 sayılı R.G.

İş Güvenliği Uzmanı: Bakanlık tarafından sertifikalandırılmış, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman,

Mühendis: Üniversitelerin kimya, makine, maden, jeoloji, metalürji, endüstri, elektrik, elektronik, inşaat, fizik, jeofizik, bilgisayar, tekstil, petrol, uçak, gemi, çevre, gıda mühendisliği ve mimarlık bölümleri ile ziraat fakültelerinin tarım makineleri bölümünden mezun olanlar,

Teknik Eleman: Üniversitelerin; iş sağlığı ve güvenliği bölümleri, kimyagerlik, fizik, jeofizik ve jeoloji bölümleri ile Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olanlar,

**İş Güvenliği İle Görevli Mühendis Veya Teknik Elemanların
Görev, Yetki Ve Sorumlulukları İle
Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik**

20 Ocak 2004 Tarih ve 25342 sayılı R.G.

Sertifika Sınıfları:

A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası

B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası

C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası

ÇSGB tarafından A grubu sertifika verilme şartları:

İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişleri ile Bakanlık İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğünde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az on yıl çalışmış mühendis veya teknik elemanlara istekleri halinde,

Kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel sektörde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak en az sekiz yıl görev yaptığını belgeleyen ve Bakanlıkça açılacak sınavda başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,
Verilir

ÇSGB tarafından B grubu sertifika verilme şartları:

Kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel sektörde iş güvenliği ile ilgili olarak en az üç yıl görev yaptığını belgeleyen ve Bakanlıkça açılacak sertifika eğitim programına katılan ve sınavda başarılı olmak kaydı ile B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası verilir

ÇSGB tarafından C grubu sertifika verilme şartları:

Bakanlıkça düzenlenen sertifika eğitim programlarına katılan ve eğitim sonunda düzenlenecek sınavda başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara verilir.

C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası ile en az üç yıl görev yaptıklarını belgeleyen ve Bakanlıkça düzenlenen eğitime katılarak yapılacak sınavda başarılı olanlara B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası verilir.

İş güvenliği uzmanlarının sertifikalarını aldıkları tarihten itibaren, 5 yıllık periyotlarla, Bakanlıkça düzenlenen bilgi yenileme eğitime katılmaları zorunludur. Bu eğitime katılmayan iş güvenliği uzmanlarının sertifikaları geçersiz sayılır.

Eğitim ve sınav

Mühendis veya teknik elemanların, işyerlerinde iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilebilmesi için gerekli olan sertifika eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması sınav komisyonun teşekkülü ve sınavın yapıliş şekli ile ilgili usul ve esaslar, İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitim Komisyonu tarafından belirlenir. Eğitimin süresi, teorik ve pratik olarak 120 saatten az olamaz.

ÇSGB tarafından sertifika verilenler:

A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası 656 kişi (144 Ankara)
(292 Maden Mühendisi)

B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası 383 kişi (80 Ankara)

C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifikası 1108 kişi (341 Ankara)

Toplam 2149 kişi (565 Ankara)

TMMOB ve MMO Danıştay Dava Danıştay Kararı

**Esas 2004/6075
Karar 2006/2159**

- 1- İş güvenliği uzmanı kavramı yasada yer almamaktadır.**
- 2- ÇSGB' nin mühendislere eğitim verme ve sertifikalandırma yetkisi yoktur.**
- 3- Uzmanın Niteliklerinin belirlendiği madde,
Sertifika sınıflarının düzenlendiği madde,
Eğitim ve sınav koşullarına yer veren maddeler**

iptal

5763 sayılı Kanun

5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görevleri arasına;

- İş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin uygulanmasını izlemek,
- İşyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önleyici ve koruyucu hizmetleri yürütenlerin niteliklerini belirlemek, eğitimlerini ve sertifikalandırılmalarını sağlamak,

hükümleri de eklendi.

5763 sayılı Kanun

Madde 81 – (Değişik: 15/5/2008-5763/4 md.)

İşverenler, devamlı olarak en az elli işçi çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıf ve derecesine göre;

- a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,
 - b) Bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gerektiğinde diğer sağlık personelinin görevlendirmekle,
 - c) Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle,
- yükümlüdürler.

hükmü de eklendi.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

İşverenler,
işyerlerinde, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamını sağlamak amacıyla;
iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini belirlemek, almak,
uygulanmasını izlemek, denetlemek ve geliştirmek,
iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek,
işçilere ilkyardım ve acil müdahale ile önleyici ve koruyucu
sağlık ve güvenlik hizmetlerini vermekle yükümlüdür.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş mühendis veya teknik elemanı,

Teknik eleman: Üniversitelerin fizik ve kimya bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar ile teknik öğretmenler ve iş sağlığı ve güvenliği bölümü mezunları,

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

A sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 1) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişlerine istekleri halinde,
- 2) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az sekiz yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,
- 3) B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az beş yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim vermeye yetkili kurum veya kuruluşlar tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan A sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgelendirme sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 1) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,
- 2) İş sağlığı ve güvenliği alanında doktora yapmış olan mühendis veya teknik elemanlardan B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının pratik bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde,
- 3) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl görev yapmış mühendis veya teknik elemanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgelendirme sınavında başarılı olanlara,
- 4) C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az iki yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim vermeye yetkili kurum veya kuruluşlar tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgelendirme sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,

**İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle
Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik**

C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 1) Eğitim vermeye yetkili kurum veya kuruluşlar tarafından düzenlenen C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katıldıklarını belgeleyen ve Genel Müdürlükçe yaptırılan C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgelendirme sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,
- 2) İş sağlığı ve güvenliği alanında yüksek lisans yapmış olan mühendis veya teknik elemanlardan C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının pratik bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde,

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

A sınıfı belgeye sahip olanlar tüm tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde,

B sınıfı belgeye sahip olanlar tehlikeli ve az tehlikeli sınıflarda yer alan işyerlerinde,

C sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde,

görev yaparlar.

İşyerinde birden fazla iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesi halinde, en az bir iş güvenliği uzmanında yukarıda belirtilen şartlar aranır.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 12 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 5 dakika,

Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 24 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 5 dakika,

Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 36 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 10 dakika

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

Eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur.

Eğitimin süresi, 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere toplam 220 saatten az olamaz.

Teorik eğitimin en fazla üçte ikisi uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak da verilebilir.

Uygulamalı eğitimler ise işyerinde yapılır. İş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarının sonunda Bakanlıkça sınav yaptırılır.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik

Eğitim verecek kurum ve kuruluşlar

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının eğitimi,
kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği
uzmanlığı eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve
kuruluşlar,
üniversiteler
ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kamu kurum ve
kuruluşları,
kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından düzenlenir.

Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri

Kuruluş

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından en az birinin işyeri hekimi veya (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı olması zorunludur. Bu kurucular, birden fazla ortak sağlık ve güvenlik biriminde kurucu olamazlar.

Ortak sağlık ve güvenlik biriminin kurulabilmesi için, bu birimlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan en az bir işyeri hekimi ve bir iş güvenliği uzmanı istihdam edilir. Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından birinin işyeri hekimi olması halinde işyeri hekimi çalıştırma yükümlülüğü, iş güvenliği uzmanı olması halinde ise iş güvenliği uzmanı çalıştırma yükümlülüğü

ararınmaz.

İş Güvenliği Mühendisliği

- İş Güvenliği Uzmanı Değil İş Güvenliği Mühendisi

1. İş Güvenliğinin sağlanması teknik bir iştir

2. İş Güvenliğinin sağlanması ekip işidir

- Mühendis,
- Tekniker,
- Teknisyen

3. İş Güvenliği yalnızca bu alanda görevlendirilecek birisinin izleyeceği iş midir ?

İş güvenliğini sağlamanın en temelinde tehlikelerin aranması bulunmaktadır.

Tehlikelerin aranabilmesi ancak o proseslerin çok iyi bilinmesi ve ortam koşullarının değerlendirilmesi ile olanaklıdır.

Tehlikelerin giderilmesi konusunda ortaya konulacak çözümler mühendislik bilgisi gerektirmektedir

Tam gün çalışma

Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde, tehlikeli sınıfta yer alan ve 750' nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde ve çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500' ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin bina ve donanımı kurulması ve tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan işyeri hekimi istihdamı ile sanayiden sayılan işlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan iş güvenliği uzmanı istihdamı zorunludur.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri.doc

Mesleki bağımsızlık

Mesleki bağımsızlık

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personelinin mesleki bağımsızlığı korunur. İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından görevini yapmaktan alıkonulamaz. İşveren, bu personelin malzemeler, ürünler, maddeler ve işin yapılışı ile ilgili bilgilere ulaşmasını sağlar.

**İşçi sayısına bakılmaksızın tüm işyerleri
sağlıklı ve güvenli olmalıdır**

SSK kayıtlarına göre işyeri büyüklükleri

Çalıştırılan sayısı	İşyeri sayısı	Toplam işçi İşçi sayısı
1	395.256	395.256
2-3	289.967	682.038
4-9	212.769	1.211.144
10-20	74.853	1.026.036
21-29	21.110	517.460
30-39	13.582	462.398
40-49	9.080	400.493
TOPLAM	1.016.617	4.694,825
50 ve üzeri	10.711	3.125.216

**İşçi sayısına bakılmaksızın tüm işyerleri
sağlıklı ve güvenli olmalıdır**

SSK kayıtlarına göre iş kazası sayısı

**Çalıştırılan
sayısı**

**İş kazası
sayısı**

1 - 50

49.549

50+

31.063

**İşyerleri tüm çalışanlar için i
sağlıklı ve güvenli olmalıdır**

**İşçi,
Memur,
Sözleşmeli personel,
4/b, 4/c....
Mevsimlik çalışanlar**

**İş sağlığı güvenliği alanında yapılması gereken
ilk ve tek düzenleme ihtiyağı mı ???**

**İSG Yasa Tasarısı,
İSG Yönetmeliği,
Risk Analizi,
İşletme Belgesi,
İş Ekipmanlarının Kontrolü- Bakımı,
İşyerinde yapılacak lçmler,**

Piyasalaştırma

Hizmetin dışarıdan alınması,

Eğitim verecek kurum kuruluşlar,

İş Güvenliği Mühendisliği -Eğitim

- ÇSGB
- TMMOB
- Üniversiteler
- Kamu kurum ve kuruluşları
- Özel eğitim kurumları

İş Güvenliği Mühendis Yetkilendirme Yönetmeliği

Resmi Gazete Yayınlanma Tarihi: 07.07.2002

Resmi Gazete Sayı : 24808

Bu yönetmelik ülke ve toplum yararları doğrultusunda iş kazalarının engellenmesi, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin korunmasına ilişkin teknik, idari ve hukuki yönden yapılması gerekenler ve iş güvenliği önlemlerine yönelik hizmetlerin gerçekleştirilmesinde ve denetlenmesinde görev alacak, ulusal ve uluslar arası bilimsel çalışmaları ve yeni gelişmeleri takip eden, mesleki etik kurallarına uygun olarak çalışacak ODA üyelerine Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası tarafından iş güvenliği alanında mühendis yetki belgeleri verilmesi esaslarını ve koşullarını düzenler.

İş Güvenliği Mühendis Yetkilendirme Yönetmeliği

İş Güvenliği Mühendis Yetki Belgesi

Madde 5- Bu belge "iş güvenliği mühendisliği" alanında verilir. Belge sahibi ODA üyesi iş güvenliği alanında çalışma yapmaya yetkilidir.

Kazalar, meslek hastalıkları azalmayacak

Devletin bakışı,
Silikozis,
Tuzla,
İnşaat,
Sendikalar,
Meslek Örgütleri